

Az a szándék vezet minket, hogy valamit tegyünk a hazai oktatásért

– Interjú Doba Lászlóval, a Budapesti Gimnáziumok Igazgatói Kollégiumának egyik vezetőjével –

– *Milyen szerveződés a fővárosi gimnáziumok igazgatóinak kollégiuma? Hogyan, mikor, milyen kezdeményezésre alakult? Voltak-e előzményei?*

– A Budapesti Gimnáziumok Igazgatóinak Kollégiuma laza szerkezetű szervezet, sem nem érdekképviselő, sem nem szövetség, nincs működési szabályzata, nincs olyan érdekképviselői és egyéb jogköre vagy jogosítványa, amellyel ma már számtalan szervezet rendelkezik.

A történetéről, a múltjáról annyit szeretnék mondani, hogy éveken át a Fővárosi Pedagógiai Intézet irányítása alatt állt fenn ez a testület, működése voltaképpen évenként egyszer-kétszeri összejövetelre korlátozódott, s ilyenkor alkalmanként a főváros is képviseltette magát. Múltbeli tevékenységéről nincs nagyon sok élményem, hiszen 1989 óta vagyok igazgató, akkor kerültem be ebbe a kollégiumba.

Csak annyit tudok az előzményekről, hogy 1991–92-ig minden évben egyszer, általában augusztus végén összehívták a Fővárosi Pedagógiai Intézet épületében az igazgatókat. Megvitattuk, megbeszéltük, hogy milyen feladatok állnak előttünk a soron következő tanévben közvetlenül az iskola irányítása és az oktatás szervezése terén, azután szétszéledtünk, és vagy találkoztunk még egyszer, vagy nem. Nem volt befolyásunk a dolgokra. Semmire nem volt befolyásunk. Mindenki visszament a saját iskolájába, és ott szépen élte az életét, és próbálta lehetőleg jól csinálni a dolgát. Ezen mi szerettünk volna változtatni. Engem kértek föl arra, hogy egy háromtagú csapattal próbáljam meg talpra állítani, önállóvá tenni ezt a szervezetet, és kialakítani a profilját.

1992-ben hárman, iskolaigazgatók vettük kezünkbe ennek a kollégiumnak az összefogását és irányítását. A két társam: *Papp Mária*, a Balassa Egészségügyi Szakközépiskola és Gimnázium igazgatója, és *Pomázi László* kollégám, a Babits Gimnázium igazgatója. Így tehát képviselve van a szakoktatásból a gimnáziumba való átlépés és maga a gimnázium is. Ma körülbelül 80–84-en veszünk részt a kollégium munkájában. Nyitottak vagyunk, tagjaink lehetnek mindazok, akik gimnáziumi oktatással foglalkoznak vagy ilyen intézményt vezetnek, tehát a régi, hagyományos gimnáziumokon kívül az újjáalakultak, az egyházi és magángimnáziumok, illetve olyan szakképző intézmények igazgatói is, ahol gimnáziumi osztályokat nyitottak.

Érdekesen alakult – különösen az utóbbi négy évben – a szervezetek sorsa és helye Magyarországon – beleértve Budapestet is –, hiszen megalakult a Középfokú Oktatási Intézmények Igazgatói Kamarája, amely elsősorban a fővárosi fenntartású iskolák – a szakközépiscolák és a szakmunkásképzők – igazgatóit tömöríti, de valahogy annyira nyitott szervezet, hogy gimnáziumok is fokozatosan beléphettek.

Azt én személy szerint külön sajnálom, hogy viszonylag kevés gimnázium élt ezzel a lehetőséggel.

- *Mi a kollégium célja?*

- Mint mondtam, a mi kollégiumunk laza szerveződésű, és elsősorban a gimnáziumi igazgatókat fogja össze. Ma már Budapesten a mi számításaink szerint 84-85 gimnázium működik, és ennek a szervezetnek éppen az lenne az egyik rendkívül fontos feladata, hogy ezek igazgatóinak legyen a fóruma, segítségükre legyen a problémáik megoldásában. Ismétlem: nem érdekképviseleti szervezet, semmiféle olyan jogosítványunk nincs arra, hogy beleszóljunk működési, szervezeti szabályokba, közalkalmazotti szabályzatokba stb. Egy célt tűztünk ki, azt, hogy az oktatómunkánkat korrekciótól és tisztességesen, rendszeren végezzük, és ebben valamilyen összhangot teremtsünk a gimnáziumok és a más típusú iskolák között. Azt próbáltuk megfogalmazni, hogy a mindennapi iskolai teendők egyeztetésén túl jogot formálhassunk arra is, hogy befolyjunk a törvények, a szabályok, az utasítások előkészítésébe, vagy legalábbis véleményezhessük a különböző szabálytervezeteket. Általában az irányítható dolgok és folyamatok elindításába és megvalósításába, lehetőleg mindannyiunknak, akik mindennap az iskolában élünk, legyen betekintésünk. Pillanatnyilag ugyanis a fővárosi gimnáziumi oktatást tekintve kaotikus állapotok vannak. A mi megítélésünk szerint a szakképzés sokkal jobb helyzetben van, mert a főváros összefogja, irányítja, érzi, hogy van gardája, törődnek vele. Ezt a gimnáziumok nem mondhatják el magukról, ugyanis ők maradtak a kerületi önkormányzatok fenntartásában.

Tehát a kollégium úgy döntött, hogy az igazgatók testülete több dologban szeretné a véleményét nyilvánítani. Meghatároztunk ugyan egy ügyrendet, amely szerint minden évben kétszer találkozunk, de abban az esetben, ha valamely fontos döntés-előkészítésben részt kell vennünk, bármikor összehívható az igazgatói kollégium. Második éve működünk így, s általában kora ősszel és tél végén találkozunk.

- *Hogyan fogadták a kollégium létrejöttét az igazgatók?*

- Az igazgatók igen lelkesen, azonnal jönnek az első hívó szóra. Nagy a várákózs a részükről, de a kollégium sajnos keveset tud adni. Inkább csak a mindennapi problémáink, ügyes-bajos dolgaink megvitatására alkalmas. Ezért nagyon nehéz a tanácskozásainkat mederben tartani. Ez komoly problémám. Olyan kevés a fórum, az alkalom, ahol véleményt lehet nyilvánítani, hogy ha egy pedagógus vagy egy igazgató szót kap, akkor azonnal ömlik belőle a panasz, és majdnem mindig az anyagiakra terelődik a szó. A kollégiumnak nem az a feladata, hogy az anyagi, a gazdasági ügyeket megoldja. Ez a szakszervezetek, érdekképviseletek feladata. A kollégiumnak elsősorban a szakma irányítása a feladata, a műhelymunka és az, hogy a magyar oktatásügyben segítő, javító szándékkal hallassuk a szavunkat.

- *Milyen kérdésekkel foglalkozott a kollégium megalakulása óta? Milyen témák megvitatását tervezik?*

- A beiskolázás és a vele járó problémák megoldása volt az első jelentős dolog, amellyel kapcsolatban a véleményünket kifejtettük. Mindannyian tapasztaljuk a fővárosban, hogy hihetetlenül megnőtt az igény a gimnáziumi oktatás iránt. Óriási a túljelentkezés, kitűnő bizonyítványú, kiváló gyerekek rohagnak a jelentkezési lapjukkal egyik helyről a másikra, mert az első helyen megjelölt

iskola éppen „helyhiány miatt” nem tudja a jelentkezőket mind fölvenni. Azt hiszem, súlypontozni kell a feladatainkat, és az első az, hogy rendet kell teremteni a beiskolázások terén. Sajnos az iskolai érdekek, a helyi és pillanatnyi érdekek erősen ütköznek a gyerekek érdekeivel. Úgy működtetünk iskolákat, úgy csinálunk felvételizsga-rendszereket, hogy nem figyelünk a gyerekekre. Áldatlan állapot az, hogy ma Budapesten tíz-tizenkét éves gyerekek, akik a hat- vagy a nyolcosztályos gimnáziumba jelentkeznek, olykor hat-hét felvételi vizsgán esnek át. Egy gyerek arra kényszerül – noha egész gondolkodása, pszichéje alkata ellentmond ennek –, hogy vizsgázzon, vizsgázzon, vizsgázzon. Nem szeretnénk, ha korcs nemzedékek nőnének föl. Nekünk az lenne az első dolgunk, hogy a saját portánkon rendet tegyünk, és a felvételiket valahogy egyszerűsítsük, a gyerekek érdekeit figyelembe véve könnyebbé, szervezettebbé tegyük, és rendszert alakítsunk ki.

A mi javaslatunk az, hogy az azonos típusú iskolák fogadják el egymás felvételijét. Tehát azok a négy évfolyamos gimnáziumok, amelyek speciális osztályokat indítanak – mondjuk speciális matematikát, németet, angolt vagy drámaosztályt stb. –, lehetőleg egy időpontban felvételiztessenek. Ez csupán egy belső megállapodáson múlik, és máris kiküszöböljük annak szükségességét, hogy a gyerekek több felvételi vizsgán vegyenek részt. Ha pedig valamelyik iskola nem tudja föltilteni speciális osztályainak a létszámát, akkor szoros kapcsolatot tartva a többi azonos profilú oktatási intézménnyel, fogadja a másiktól hely hiánya miatt kiszoruló gyerekeket, automatikusan, felvételi vizsga nélkül vegye át őket. Ez az egyik, amit szeretnénk szabályozni. Így talán véget lehetne vetni a fővárosban, az iskolákban, a gyerekek és a szülők körében tapasztalható hisztérikus állapotnak, mert tényleg hisztérikus állapotok uralkodnak e téren, és a probléma sajnos még nem oldódott meg.

- Meg kellene nyugtatni a szülőket a beiskolázással és az iskolaválasztással kapcsolatban, hiszen, amint az az Ön szavaiból is kiderül, jogosak az aggodalmaik.

- Mindenféleképpen. Mi nyitottak vagyunk, és az ő érdekükben is szeretnénk változtatni. Sajnos nem tudok megnyugtatni senkit nagyon, mert a szülő kinéz egy iskolát, és akkor foggal, körömmel ragaszkodik ahhoz az iskolához, amelynek a falai nem gumiból vannak, tehát szükségképpen korlátozott a felvehető gyerekek létszáma. Abban az esetben, ha a szándékaink megvalósulnának, meg tudnánk tenni, hogy az egyik iskolába benyújtott jelentkezés alapján, egy felvétellel javasolhatnánk a gyereket egy másik iskolába, amelyben ugyanolyan típusú, ugyanolyan profilú osztály működik. Ez az egyik közös és sürgősen megoldandó feladatunk.

- Mindenekelőtt tehát a fővárosi középiskolák gondjaira figyelnek. Milyen problémák megoldásában tudnak segítséget nyújtani az eddig említetten kívül?

- A szerkezetváltozások az az újabb terület, ahol rendet kellene tenni. Én örülök annak, hogy az oktatásunk színesedik, és különböző korban iskolatípust válthatnak a gyerekek. Először tízéves korban mehetnek a nyolcosztályos gimnáziumba, majd tizenkét éves korban a hatosztályosba, vagy tizennégy éves korban a négyosztályosba, és tizenhat éves korban még mindig tudnak más oktatási formát, szakmát választani. Azt is elfogadom, sőt, hangoztatjuk is, hogy a gyerekek nem azonos korban érnek. Van, aki tíz-tizenkét éves korában el tudja dönteni, milyen iskolában folytassa a tanulást. De most nem ez a helyzet. Most az a helyzet, hogy a szülők befolyására menekülnek a gyerekek bizonyos iskolatípusokba. Azt mondja a szülő: megpróbálom a nyolcosztályos gimnáziumot, mert a gyerekem nyolc évig biztonságban van, ha felveszik. Nem is biztos, hogy a gyerek érett arra az iskolatípusra, nem is biztos, hogy el akar menni az általános iskolából, de a szülő

így nyugtatja meg magát. Ha felvették, megnyugszik. Ha nem veszik föl, két év múlva megpróbálja a hat évfolyamos gimnáziumot. Tehát kialakult egy olyan szemlélet, amelynek az a lényege – én legalábbis így látom –, hogy ha már szerkezetváltás van, és létrejöttek másfajta iskolák, akkor minél előbb menekülni az általános iskolából, minél előbb a középiskolában, lehetőleg gimnáziumban biztonságban tudni a gyereket. Ez nem szerencsés, megnyomorítják ezzel a gyerekeket. Van természetesen egy bizonyos kényszerhatás is, ezért nehezen viseli el az egyik szülő, hogy az ő gyereke még nem lehet a gimnáziumban, még általános iskolába jár, amikor a másik már elfoglalta a biztos helyét. Holott, sokkal többet segít a gyerekének, ha hagyja, hogy tizennégy éves korában válasszon a továbbtanulási lehetőségek közül. Ez a másik, amit szeretnénk szabályozni, de igazgatótársainkkal még abban sem tudunk közös nevezőre jutni, hogy lehetőleg egy időpontban felvételiztessünk a hat-, illetve a nyolcosztályos gimnáziumokban és nagyjából azonos időpontban a négyosztályosba. Ez olyan lényeges dolog, amit szeretnénk jobban áttekinteni, és ahol – a gyerekek érdekében – rendet kell csinálni.

– *Hogyan fogadják a kollégiumot a kerületi önkormányzatok és a fővárosi önkormányzat?*

– A kerületek az igazgatói kollégiumot tudomásul veszik, működésébe nincs beleszólásuk.

Nagyon örülök annak, hogy a fővárosi önkormányzat komoly feladatokat ad az igazgatói kollégiumnak, figyel a kollégiumra, kéri a véleményét, többek között pályázatok elbírálására is felkéri. Például a Műszaki Egyetemen az egyéves vezetőképző tanfolyam megnyitásakor a főváros bevonta a pályázatok elbírálásába a kollégiumot. Nagyon örülnék annak, ha a gimnáziumok is fokozatosan vagy talán egy csapásra is fővárosi fenntartásba kerülnének, mert abban az esetben teljes áttekintése lenne a fővárosnak a budapesti oktatásról. Most ezt nem érzem a fővárosban, a kerületi önkormányzati fenntartású iskolák esetében. A legtöbb kerület úgy gondolkodik, hogy ha van két vagy három gimnáziuma, mindent meg kell tennie azért, nehogy különbség legyen köztük, nehogy az egyik nagyon kiugorjon.

Félek attól, hogy a nagyon sok törvény, a nagyon sok szabályozás sematikussá teszi az oktatást. Mi úgy fogalmaztunk, hogy „Isten óvjon bennünket a lódenkabátos iskolától”, attól, hogy svájcisapkában, lódenkabátban, szürkén jelenjék meg minden iskola a magyar oktatás palettáján. Szükség van kiemelt, megkülönböztetett iskolákra is, szükség van a színességre, a paletta sokszínűségére, és amelyik iskola tényleg megfelel ennek, és nincs gondja a beiskolázással, mert rengetegen választják, jól, eredményesen dolgozik, az nőjön ki, az ne legyen olyan fűszál vagy virág ezen a réten, amelyet – mert kinőtt öt centivel magasabbra –, mindjárt le kell kaszálni.

Azt tudomásul kell venni, hogy Budapest nem Magyarország. A kollégium is azt hangoztatja, hogy a budapesti oktatáspolitikának fő vonalaiban országosnak kell lennie, de a helyi sajátosságokat nem lehet figyelmen kívül hagyni. Tehát nem lehet kifogásolni azt, hogy Budapesten szerkezetváltó iskolák sora jön létre, mert óriási a választék, és nem lehet akadálya a budapesti szerkezetváltásnak az, hogy vidéken, ahol egy középiskola van, el kell dönteni, hogy az egyházi, állami hatosztályos vagy nyolcosztályos legyen. Ott más a helyzet.

Nem megoldás az sem, hogy van a főváros és van huszonnégy kerület. A gimnáziumokat egy szervezetnek kell összefognia, kézben tartania. 1988-ban az igazgatói kollégiumot megszavaztatták arról, hogy a fővároshoz kívánunk-e tartozni vagy a kerülethez. Ez csodálatos dolog volt. Elsőprő többség, az igazgatóknak

kb. 70 vagy 75 százalék a azt kérte, hogy a fővároshoz tartozunk. Reakció nem volt rá semmi. Egyre inkább az az érzésem, hogy a kerületek nem az oktatáspolitikához ragaszkodnak, hanem az ingatlanhoz. Tisztelet persze azoknak a kerületeknek, amelyek nagyon komolyan foglalkoznak az oktatással, és áldoznak is rá. A főváros tudna átfogóan, központilag irányítani, és például az imént említett, ma áttekinthetetlen szerkezetváltoztatást átláthatóvá tenni. A kamarán belül az is tapasztalom, hogy a fővárosi fenntartású intézmények anyagi helyzete sokkal jobb, mint a kerületieké. A kollégiumnak ez a másik fájdalma. Minimális lehetőségünk van arra, hogy anyagi bevételekhez jussunk, erre például a szakképzésnek sokkal több módja van. A szakképzési alpból elvben a gimnáziumok is pályázhatnak, de a kiosztott összeg 5%-a jut a gimnáziumoknak és 95%-a a szakközépiskoláknak. De ha eldöntené a főváros azt, hogy az irányításába került gimnáziumok is felvehetnek szakképzési profilokat – környezetvédelemre taníthatnak, idegenvezetést, host- és hostessképzést, számítástechnikát stb. taníthatnak –, akkor a gimnáziumok is részesülhetnének sokkal nagyobb összegű támogatásban. Ez is egyik célkitűzésünk, szeretnénk elérni, hogy a gimnáziumok is súlyuknak és szerepüknek megfelelően részesüljenek a szakképzési alpból.

– Részt tud venni a fővárosi igazgatói kollégium a budapesti középiskolai gondokon kívül az országos oktatáspolitikai kérdések megvitatásában is?

– Természetesen erre is fel vagyunk készülve. Elmondtuk a gondolatainkat a közoktatási törvényről, annak végrehajtási utasításáról, valamint a Nemzeti alaptantervről még az első összejövetelek egyikén az akkori államtitkár-helyettes asszony jelenlétében. Megtárgyaltuk, és szépen elakadt az egész. Nem kaptunk még választ sem arra, ami ott elhangzott.

Tulajdonképpen nagyon sok dolog rendezetlen az oktatásügyben. Megjelent a közoktatásról szóló törvény, amelynek számos passzusa tényleg jó, szükséges. Én különösen azt emelem ki, hogy engedi a helyi tantervek készítését, a műhelymunkát. Az alaptanterv is ezt próbálja meg támogatni. Az oktatási törvénynek ugyanakkor olyan áttekinthetetlen és megoldhatatlan pontjai is vannak – ebbe most nem kívánok belemenni –, amelyekkel messzemenően nem értünk egyet. Mi többször kinyilvánítottuk azt az óhajunkat vagy vágyunkat, hogy a törvényelőkészítésben részt vehessünk, ez azonban nem teljesült. Sajnos az oktatási törvény előkészítésében ez a kollégium nem vett részt. A kollégium egyes tagjai, mondjuk a Pedagógus Kamarában vagy a Közoktatáspolitikai Tanácsban dolgozók, illetőleg egyéb szervezetek képviselőiben közreműködtek ilyen munkákban, de mi mint szervezet ebben nem vettünk részt. Mégis, ha egy törvény elfogadtatott, akkor azt hiszem, hogy a törvény szellemében kell gondolkodnunk, és nem abban, hogy hol lehet azt kijátszani, habár egyre inkább kényszerülünk ilyen magatartásra is. Még jobban szeretnénk volna a Nemzeti alaptanterv előkészítésébe befolyni. Közismert és mindannyian tudjuk, milyen csoportérdekek találkoztak vagy kerültek konfliktusba a Nemzeti alaptanterv ügyén. Annak, hogy megszületett, örülök. Arról, hogy így sikerült, és arról, a sorsa így alakult, nem mi tehetünk. Én azt tartanám fontosnak, hogy a törvényt annyit mondjon, milyen elvárások vannak a tanulóknak adott életkorában, de azt, hogy a kijelölt célhoz hogyan, milyen úton érjünk el, azt hagyják a műhelynek, az legyen az iskola feladata.

Visszatérve a kérdésre, alkalmanként, ha mi nagyon kardoskodunk, kikérik a véleményünket, de én azt hiszem, úgy közelítenek a kollégiumunkhoz, hogy „na, kiengedték a gózt”, és kész, félreteszik. Ezt mondhatom bizonyos tankönyvek megjelenése körüli vitáink tapasztalatai alapján. Próbáltunk véleményezni néhány tankönyvet, amelyeket tudósok írtak, olyanok, akik katedrán sohasem álltak,

akik az adott korosztályt sem ismerik. Végül mégis az a tankönyv jelenik meg, amelyet mi nem találtunk alkalmasnak, azt fogadják el, azt szponzorálják. A kollégium szeretne véleményt nyilvánítani a tantervekről, még a bevezetés előtt. Részt kíván venni olyan döntések meghozatalában, amelyek érintik a szerkezetváltást, a beiskolázást, az iskolai profilok kialakítását, a helyi tantervek kidolgozását. Foglalkozni kíván a műhelymunkával. Én el tudom képzelni, hogy a kollégium belül egy nagyon korrekt, tisztességes bizottságot hoznánk létre a helyi tantervi kezdeményezések bírálatára, jó szándékú véleményezésére, hiszen a kollégiumban szakemberek ülnek.

Ezt szeretnénk elérni, ez a tervünk, bízom benne, hogy hamarosan előbbre léphetünk. Szeretném azonban hozzátenni, hogy véleményem szerint az a legnagyobb baj most már évtizedek óta a magyar oktatásban, hogy nincs stabilitás. Éppen ennek az iskolának, ahol beszélgetünk, a névadója, Eötvös József élt egy gyönyörű hasonlattal erről az egyik tanulmányában. Az oktatás olyan, mondotta, mint amikor egy kertész fát művel. Ha a fát folyamatosan drasztikus behatások érik, tehát állandóan lemetszik, állandóan túllöntözik vagy túltrágyázzák, ha tehát túl akarják művelni, akkor meghal. Hagyni kell. Most kialakultak a törvények. Félek attól, hogy az elkövetkező egy-két év a kollégium életében azzal fog eltelni, azt kell figyelnünk, hogy az új kormány mit módosít az oktatáspolitikán, hol kell észnél lennünk, hol kell a fékeket behúzni, hol kell a stabilitást hangoztatni. Vagyis nem előre lépünk, hanem egy helyben topogunk. Nem lehet úgy élni, hogy egy gyereket beiratnak hat-hét éves korában az iskolába, és nem tudják, mi lesz vele tízéves korában; ha beiratják tizennégy éves korában gimnáziumba, nem tudják, mi lesz a követelmény az érettségien, hogyan alakul az érettség, és mi lesz a felvételin. Ezekben szeretnénk mint szakemberek véleményt mondani, ha meghallgatnak, és végre valamiféle stabilitást biztosítani az oktatásban.

– Lát reményt arra, hogy a kollégiumnak egyre nagyobb szava lesz, egyre inkább meghallgatják?

– Én ebben csak bízom. Ez megint rajtunk múlik. Ha mi nem megyünk bele sehová sem vezető vitatkozásokba, ha mi a felkérésekre szakmailag megalapozott véleményeket tudunk letenni az oktatásirányítás asztalára, akkor bízom benne, hogy ezt előbb-utóbb észreveszik, hogy erre odafigyelnek. Sajnos évek óta pártpolitikai érdekek határozzák meg az oktatást, de reménykedem abban, hogy a pártoktól semlegessé és pártoktól függetlenné válik a magyar közoktatás.

– Vannak olyan javaslatok, amelyek már megvalósultak vagy megvalósulni látszanak?

– Nagyon örülök annak, ha már valami kis nyomait látom a kollégium tevékenységének. Mondok egy példát. Mi évek óta hangoztatjuk, hogy a normatív támogatásnak a mai formája rossz. A rendszerváltás utáni kormány is követte azt a régebbi rossz gyakorlatot, hogy a létszám függvényében biztosítja a normatív támogatást. Azt a ronda szót használok, hogy fejpénzt ad. Ez arra készítet bennünket, hogy harminc-negyven fős osztályok helyett negyvennégy-negyvenhat főre emeljük az osztálylétszámot. Az iskolákat arra kényszerítik, hogy lehetőségeikhez mérten maximális létszámokkal dolgozzanak. Valószínűleg az igazgatói kollégium évek óta folyamatosan imamalomszerűen ismételtgetett figyelmeztetéseknek is szerepe volt abban az ígéletben, hogy ezen változtatni fognak 1995-től. Azt kérjük tehát, hogy a tanulólétszám csak egy tétele legyen a támogatás mértéke megítélésének, a végösszeget tegyék függővé a tanulócsoporthoz számától, a vállalt feladat milyenségétől, nehézségi fokától, az iskola korábbi eredményeitől stb. Az a

lényeg, hogy a támogatás minél inkább minőségi munkára ösztönözzön. Nagyon helyes, hogy az osztálylétszámot maximálják, de akkor gondoskodni kell arról, hogy megfelelő számú tanterem, megfelelő számú gimnázium legyen. Azt is meg kell fogalmazni, hogy nincs szükség mamutiskolákra. Tiszteességesnek tartanám a finanszírozásnak azt a módját, amely egyedi elbírálásban részesítené az oktatási intézményeket, s többek között az oktatás minőségét is figyelembe venné. Az nem lehet, hogy iskolák elsorvadjanak, mert nem kapnak támogatást, mivel egészen más rétegből iskoláznak be gyerekeket, mint néhány frekventált iskola, de azért a minőségi munkának is számítania kellene. Ne legyen a támogatás automatikus, bürokratikus, hanem egy adott iskolára szóló, körültekintő, célokat kitűző. A kollégiumban ezt többször hangoztattuk. Az iskolának az adott programja, a vállalt feladatok, az oktató-nevelő munka, az eredmények – országos tanulmányi versenyektől kezdve az egyetemi beiskolázásig – alapján joga legyen pályázni egy alaptól a normatív támogatáson felül. E javaslatunk megvalósítására komoly ígéretet kaptunk.

– *Más szervezetekkel van valamilyen kapcsolata a kollégiumnak? Mi a véleménye arról, van-e lehetőség arra, hogy más, már létező civilszervezetek is kifejezzék álláspontjukat, esetleg befolyásoljanak országos közoktatás-politikai döntéseket?*

– Elsősorban a Fővárosi Közoktatási Intézmények Kamarájával van kapcsolatunk. Úgy érzem, hogy nekem automatikusan tagjának kellett lennem, be kellett lépnem a kamarába.

– *A pedagógiai civilszervezetek mennyire vannak jelen a magyar pedagógia nyilvánosságában? Mennyire tudnak Önökről? Mennyire van információjuk az Önök létezéséről, munkájáról, tevékenységéről, terveiről, eredményeiről? Van-e valamilyen fórumuk?*

– Sajnos nyilvános fórumunk nincs. Szájhagyomány útján terjed mindaz, amiben mi megegyezünk vagy megállapodunk. Én úgy tudom, hogy a kollégium tagjai számos más civilszervezetnek is a tagjai, tehát például az igazgatói kamarának, a pedagóguskamarának, különböző tanácsoknak, az Országos Közoktatási Tanácsnak. Engem például több olyan szervezetbe hívnak meg, ahol ismertethetem a kollégium tevékenységét. Csak példaként mondom, hogy ketten is a kollégium tagjai közül részt veszünk annak a kuratóriumnak a munkájában, amely a szakértői listák összeállításában tevékenykedik, többek között például érettségi elnökök kiválasztása terén és különféle pályázatok elbírálásában. Emellett a szakmai szakértői listára való felkerülés elbírálásában is közreműködünk. Ez azt jelenti, hogy kezdenek fölfigyelni ránk, és egyre gyakrabban meghívnak bennünket. Sajnos majdnem mindig egy-egy civilszervezet vezetőjét hívják meg. Arra szeretnék törekedni, hogy ne a vezető legyen ott, hanem lehetőleg a vezető javaslatára a legjobbnak ítélt szakembereket delegálhassunk egy-egy ilyen testületbe. Nagyon jó, hogy egymást és a kollégákat jól ismerjük, az iskolákban folyó munkáról tájékozottak vagyunk. A kollégium összejöveteleit mindig más-más, különböző típusú iskolában tartjuk, azért, hogy szélesebb körben betekintésünk legyen az iskolák életébe. Megismerjük egymás munkáját, figyelünk egymásra, tiszteljük egymást. Minden kezdeményezést úgy fogadunk, hogy abban a jót, a követendőket keressük, mert az a szándék vezet minket, hogy valamit tegyünk a magyar oktatásért.

Az interjút GYŐRI ANNA készítette

IDEGEN NYELVŰ TARTALOMJEGYZÉKEK

CONTENTS

<i>Gábor Halász: Public Educational Policy in the Early Nineties in Hungary . . .</i>	3	„The owl should not be taken to mean just that it huddles over there in the corner” – A Conversation with Miklós Persányi (Mária Both – László Csorba F.)	179
<i>Gyula Csoma: On the Spirit of the Law</i>	21	EDUCATION OF NATIONALITIES	
<i>Zsuzsa Mátrai: The Role of Local Curricula in Mass Education</i>	37	<i>Ágoston Drahos: Language of Teaching of the Schools of National Minority and the Consciousness of Identity</i>	183
<i>Ibolya Szilágyi Mrs. Vári: Unlikeness, Differentness, Commonness – Birth of the Responsible Citizen</i>	44	STUDIO	
WORLD REVIEW		<i>Zsuzsa Simonfi: Problems of Assessing and Marking</i>	187
<i>Vasily V. Davidov: The Situation of the Children and the Young People in the Today's Russia (Translated by Mrs. Ferenc Szekszárdi)</i>	51	CRITICS - OBSERVER	
<i>Ulf Preuss-Lausitz: Changed Children – Changing School (Translated by Mrs. Ferenc Szekszárdi)</i>	56	<i>On the Series of Books Helping the Education of Protecting Nature (Anna Hamrák)</i>	191
<i>Assessing Learning Achievement (Selected and translated by Mrs. László Majzik)</i>	63	<i>Tamás Pál: Students' Self-Governments and Truth-Seeing Day (Erzsébet Gácsi)</i>	195
<i>Judit Török: Experiences of a Teacher of Mathematics in England</i>	83	<i>Helping Neighbourhood – A Book of a Community-Developing Expert on the Community (László Trencsényi)</i>	199
MONITOR '93		<i>Planning and Managing Programs Intended for Talented Pupils (Ildikó Mihály)</i>	201
<i>Péter Vári: Why Monitor?</i>	93	<i>Cities of the World in the Drift of the History (Mária Both)</i>	204
<i>Zsuzsanna Horváth: Reading, Text Understanding</i>	97	<i>Thousand Angels and a Ministry (László Trencsényi)</i>	206
<i>Klára Tompa: Mathematics</i>	109	METROPOLITAN SUPPLEMENT	
<i>Péter Vári: The Natural Sciences</i>	121	<i>„We have not learned how to lobby” – An interview with György Szenes, the General Secretary of Hungarian Society of Professional Training (Tamás Schüttler)</i>	210
<i>Péter Vári: Computer Science</i>	125	<i>„Our intention to do something for the national education” – An interview with László Doba, the President of Metropolitan College of Headmasters of Grammar Schools (Anna Györi)</i>	216
<i>Péter Vári: Some Conclusions</i>	129		
HORIZON			
<i>Instead of a Failed Reply – A Selection from Works of Pál Juhász-nagy</i>	135		
<i>Nature – Faith – Knowledge – Replies to an All-Round-Inquiry (László Csorba F.)</i>	139		
<i>Andrea Szakály: „The today's situation is bound and inevitable”</i>	161		
<i>László Csorba F.: A Replay to My Own Questions – „There is no nature – it is creation that there is!”</i>	163		
<i>A Conversation with Balázs Barsi (Mária Both – László Csorba F.)</i>	169		

INHALT

<p><i>Gábor Halász</i>: Bildungspolitik in Ungarn am Anfang der 90-er Jahre</p> <p><i>Gyula Csoma</i>: Über den Geist des Gesetzes</p> <p><i>Zsuzsa Mátrai</i>: Die Rolle der lokalen Curricula im Massenunterricht</p> <p><i>Ibolya Vári-Szilágyi</i>: Anderssein, Verschiedenheit, Gemeinsamkeit – Geburt des verantwortlichen Staatsbürgers</p>	<p>3</p> <p>21</p> <p>37</p> <p>44</p>	<p>Die Eule darf nicht nur so viel bedeuten: sie hockt in der Ecke – Gespräch mit Miklós Parsányi (<i>Mária Both-F. László Csorba</i>)</p>	<p>179</p>	
NATIONALITÄTENERZIEHUNG				
<p><i>Ágoston Drahas</i>: Die Unterrichtssprache in den Schulen der nationalen Minderheiten und das Identitätsbewusstsein</p>				<p>183</p>
WERKSTATT				
<p><i>Zsuzsa Simonfi</i>: Die Problematik der Bewertung und Zensurierung</p>				<p>187</p>
KRITIK-BEOBACHTER				
<p><i>Anna Hamrák</i>: Über eine die Naturschutzerziehung begünstigende Bücherreihe</p> <p><i>Tamás Pál</i>: Die Schüler selbstverwaltungen und der Tag der Wahrheit (<i>Erzsébet Gácsi</i>)</p> <p><i>Ildikó Mihály</i>: Planung und Realisierung von den Programmen für begabte Schüler Eine helfende Nachbarschaft – das Buch eines gemeinschaftsfördernden Experten über die Gemeinschaft (<i>László Trencsényi</i>)</p> <p><i>Städte der Welt in der Strömung der Geschichte</i> (<i>Mária Both</i>)</p> <p>Tausend Engel und ein Ministerium (<i>László Trencsényi</i>)</p>				<p>191</p> <p>195</p> <p>199</p> <p>201</p> <p>204</p> <p>206</p>
BEILAGE DER HAUPTSTADT BUDAPEST				
<p><i>Wir haben nicht gelernt in Lobbys erfolgreich tätig zu sein</i> – Interview mit György Szenes, dem Generalsekretär der Ungarischen Gesellschaft für Fachbildung (<i>Tamás Schüttler</i>)</p> <p><i>Wir waren durch die Absicht geführt, um etwas für den heimatischen Unterricht zu tun</i> – Interview mit László Doba, dem Vorsitzenden des Kollegiums der Hauptstädtischen Gymnasialdirektoren (<i>Anna Györi</i>)</p>				<p>210</p> <p>216</p>
WELTSPIEGEL				
<p>V. V. Davidov: Die Lage der Kinder und Jugendlichen im gegenwärtigen Russland (übersetzt von <i>Frau F. Szekszárdi</i>)</p> <p>Ulf Preuss-Lausitz: Veränderte Kinder – sich verändernde Schule (übersetzt von <i>Frau F. Szekszárdi</i>)</p> <p>Assessing Learning Achievement – Bewertung der Veränderung der Schulleistungen (übersetzt von <i>Frau L. Majzik</i>)</p> <p><i>Judit Török</i>: Erfahrungen einer Mathematiklehrerin aus England</p>				<p>51</p> <p>56</p> <p>63</p> <p>83</p>
MONITOR '93				
<p><i>Péter Vári</i>: Warum Monitor?</p> <p><i>Zsuzsanna Horváth</i>: Lesen, Textauffassung</p> <p><i>Klára Tompa</i>: Mathematik</p> <p><i>Péter Vári</i>: Naturwissenschaften</p> <p><i>Péter Vári</i>: Computertechnik</p> <p><i>Péter Vári</i>: Einige Konsequenzen</p>				<p>93</p> <p>97</p> <p>109</p> <p>121</p> <p>125</p> <p>129</p>
BLICKFELD				
<p>Statt einer ausgefallenen Antwort – Auswahl aus den Werken von <i>Pál Juhász Nagy</i></p> <p>Natur-Glauben-Wissen – Antworten auf eine Rundfrage (<i>F. László Csorba</i>)</p> <p><i>Andrea Szakály</i>: Die heutige Lage ist gesetzmässig und unentbehrlich</p> <p><i>F. László Csorba</i>: Antwort auf meine eigenen Fragen</p> <p>Es gibt keine Natur – es gibt bloss die Schöpfung – Gespräch mit <i>Balázs Barsi</i> (<i>Mária Both-F. László Csorba</i>)</p>				<p>135</p> <p>139</p> <p>161</p> <p>163</p> <p>169</p>

Megismerni a megismerhetetlent

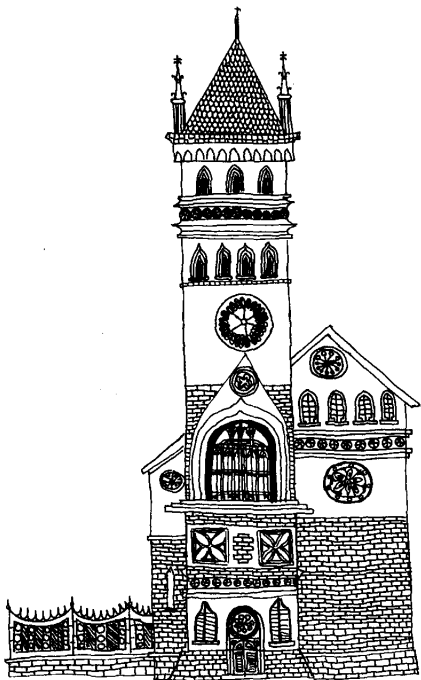
A Veszprém Megyei Pedagógiai Intézet Önképzés-továbbképzés sorozatában rövidesen megjelenik **Szekszárdi Júlia Megismerni a megismerhetetlent. Diagnosztizálás és folyamatkövetés a nevelés során** című könyve.

A rejtélyesnek tűnhető cím a pedagógus hivatásából eredő szándéka (minél jobban megismerni a gondjaira bízott gyerekeket és osztályokat) és a megvalósítás lehetőségei közötti feszültséget próbálja kifejezni. Hiszen az egyik oldalról a pedagógia tisztában van avval, hogy értékelni csak megfelelő számú és minőségű információk alapján lehet, a másik oldalról nézve a dolgot azonban valamennyien tudjuk, hogy az egyes ember, valamely csoport teljes megismerése több okból lehetetlen. A megismerés során a pedagógus mozaikdarabokat ragad meg csupán egy óriási többdimenziós kirakósjátékban, s ezeket kísérli meg a maga módján a megfelelő helyre illeszteni. Dolgát megnehezíti, hogy nem statikus és örökérvényű, hanem egy dinamikus változó képet kell megragadnia, amelyen belül az egyes részleteknek eltérő ütemű és irányú a mozgása. A kötetben ajánlott módszerek csupán az egyes, önmagukban is dinamikus változó mozaikok megismerésére adnak némi lehetőséget, az összeillesztés, az értelmezés az ezeket alkalmazó pedagógus feladata. S ha a teljes megismerés nem is lehetséges, kellő felkészültséggel és gazdag módszertani kultúrával van esély a pedagógiai értékeléshez elégséges alapot nyújtó valósághű kép megrajzolására. Kiadványunk ehhez a törekvéshez kíván segítséget nyújtani.

A kötet megrendelhető a
Veszprém Megyei Pedagógiai Intézet címén:
8200 Veszprém, Vár u. 21.
Ára: 250 Ft+10% áfa

270-
ÁRA: 195 Ft

INDEX: 25701

Hivekovics Ildikó, 11 éves